

له لاپەرەى فەيسبوكى بەختيارى شەمەيى يەوہ:

روانگەكان لەسەر دەولەتى سەربەخۆى كوردستان

۱

پرسى دەولەتى سەربەخۆى كوردستان:

دەولەتى سەربەخۆى كوردى و دەولەتدارى، مافى رەواى خۆمانە، درەنگ يان زوو، ھەر دەبیت دروستى بکەين. پرسى دەولەتى سەربەخۆى كوردى، پرسى تاكە كەسێك و تاكە لایەنيك و تاكە بنەمالەيەك يان تاكە ھۆز و تاكە دەقەرێك نيبە، ئەوہ پرسىكى رەوا و چارەنووسسازى نەتەوہ و نيشتمانىكە، بېگومان ئەم ئامانجە نەتەوہيى و نيشتمانىيە پېرۆزە، بى ھەلاواردنى ھيچ كەس و لایەنيك، ئەرك و فەرمان و بەرپرسيارىتى ھەموومانە، بەلام ئازايەتى و دلسۆزى و لېھاتوويى و لەخۆبووردوويى و تەبايى و يەكپىزى و يەكھەلوپىستى ھەموو كوردى دەوێت. ھەرۆھە دەولەت دروستكردن توانا و مەرج و پېداويستى تايبەتى خۆى ھەيە، مەخابن ئېمەى كوردانى باشوور، ئېستا لە تەنگەزە و بارودۆخىكى سەخت و دژواردان و لە تواناماندا نيبە و ھيچ مەرجىكى پېكھېنانى ئەو دەولەتە سەربەخۆيەى خۆمانمان تېدا نيبە. بەلام نايبت رەشپين و ناوومېد بين، دەبیت بەردەوام لەبەرنامەماندا بېت و كارى بۆ بکەين و ھەولى بۆ بدەين. چ كەس و لایەنيكپش، ئېستا يان لە داھاتوودا دەيەوېت و بە كاروكردەوہ لە توانايدا ھەيە دەولەتمان بۆ دروست بکات، با بفرمووېت، ھەموومان بە دل و بە گيان و بە سەرومالەوہ لەگەلېدان و پشتوپەناين.

۲

سەركردە و دەولەت:

بە بەراورد لەگەل سەركردەكانى رابردوودا، وەكو، نەمران: بەدرخان و ميرى سۆران و شېخ مەحموود و قازى محەمەد، كە بەو بى ھيزى و كەمتواناييەوہ، لەو ھەلومەرجە سەخت و نالەبارەى ئەو سەردەمانەدا، توانيان دەولەتى كوردى رابگەيەنن و بەرپكوپكپش بەرپوہى بەرن، ئەمانەى ئېستا، تەنھا ھەر سەركردەى حيزبين و ھەر دلسۆزى بەرژەوہنديە تايبەتییەكانى خۆيانن و ئەو دلسۆزى و ئازايەتییەيان تېدا نيبە كە بوپرن دەولەتى كوردى رابگەيەنن. ئەوہ ۲۵ سالە ولايتىكى دەولەمەند و ئازادكراو كەوتۆتە بەردەستيان، كەچى نەيانتوانيوہ يەك ھەنگاو بەرەو دروست بوونى دەولەتى كوردى بۆ پېشەوہ بچن، تەنھا ھەر بۆ پاراستنى كورسى و دەسەلات و بەردەوام بوونى خوشگوزەرانىيى ژيانى خۆيان كات بەسەردەبەن و ھيچيترا!؟

چەكدارکردنی چەند لایەنێکی دەسەلاتداری کوردستان، نیشانهی دروست بوونی دەولەتی کوردی نییە. دەولەت هەر بە چەك دروست ناکرێت، چەك و هەموو ئامرازەکانی بەرگری و سەربازی، زۆر گەرم و پێویستن بۆ بەرگری لەخۆکردن و ئاشتی و ئاسایبشی ولات، بەلام چەك هەموو شتێك نییە. بەتایبەتی بۆ ئەمڕۆی ئێمە کورد کە خاوەنی سوپایەکی نیشتمانیی راهێنراو و پەرەدەکراو نین، دەبوایە لە ماوەی ئەم ۲۴ سالە نازادی و خۆپەرەدەکردنە باشووری کوردستاندا، هیچ نەبووایە بەو بوودجە تۆکمەییە کە هاتە دەستی ئەو لایەنە دەسەلاتدارانە، چەند کارگە و پرۆژە بەرهەمهێنەری نیشتمانیی داڕمەزینرانییە و تەنگژەیی هاورده کردنی هەموو پێداویستیەکانمان لە دەرەوێرا چارەسەر بکرایە و ئەو لەشکرە بێ کارە کە ئەمڕۆ لە کوردستاندا هەیە، بکرایە بە لەشکرێکی چالاک و بەرهەمهێنەر. لەم ۲۴ سالەدا، دەسەلاتداران و پارتە دەسەلاتدارەکانمان، جگە لە هاورده کردنی ئۆتۆمبیل و ئامرازە کارەبایی و ئەلەکترونییەکان و خۆراک و خواردنەوهی خراپ و ماوەبەسەرچووی ولاتانی ناوچەکە، جگە لە مۆل و هۆتیل و بالەخانە دروستکردن، جگە لە خۆسەرمايه دارکردن و رابوواردن و خوشگوزەرانیی خۆیان، ئیتر بیران لە هیچ پرۆژەییەکی بەرهەمهێنان و گەشاندنەوهی ئابووری نیشتمانی نەکردهوه. ئەو ریزە کەمە بەرهەمه کشتوکالییە ناوخۆییە کە هەشبوو، ئەو هەشیان نەهێشت و زۆربەیی کرێکاران و جووتیارانیان کرد بە خانەنشین و مووچەخۆر و مووفتەخۆری بێ بەرهەم. لە هەموو باشووری کوردستاندا ۲۴ کارگەیی تێدا نییە کە بەرهەمهێنەر بێت و بەشێک لە پێداویستیەکانی ژبانی کۆمەڵگە دەستەبەر و مسوگەر بکات، جگە لەم کێشە گەرمە چارەسەرنەکراوانەش، زۆربەیی شوێنە گشتییەکانی گەشتیاریی ولات، کۆمپانیا بێگانهکان بەرپۆهی دەبن. هەتا ئێستا نە لەشکرێ نیشتمانیمان هەیە و نە بەرهەمی خۆمالیی نیشتمانیمان هەیە و نە سیستمی بانکی نیشتمانیمان هەیە و نە ئابووری و کشتوکالیی نیشتمانیمان هەیە، ئیتر دەولەت، چۆن و بەچی دروست بکەین و چۆن بەرپۆهی بەرین و چۆن بیارێزین!؟

کۆن ئەوانە کە دەتوانن دەولەتی سەربەخۆی کوردی رابگەیهێنن!؟

- ئایا شەرمەزاری نییە بۆ ئێمە کورد کە زۆرتر لە ۴۰ میلیۆن مەرووقین، داوای سەربەخۆیی و نازادی و مافە رەواکانی خۆمان لە دەولەتێک و میلیتەتێکی دیکە بکەین؟! ئەی خۆمان چین و چ کارەین، بۆچی ناوێرین و ناتوانین دەولەتی سەربەخۆی خۆمان رابگەیهێنن، خۆ هیچ کەس و لایەنێک و دەولەتێکی بێگانه دەستی نەگرتوین؟! راستە، چەند دەولەتێک دوژمنمان، بەلام خۆ ناوێت و ناکرێت هەتا هەتایە هەر چاوهروانی چرای سەوزی ئەم دەولەت و ئەو دەولەت بکەین!؟

- دەولەتى سەربەخۆى كوردستان، خەون نىيە و كارىكى نەكردەنىش نىيە، بەلام بە پلان و بەرنامەى ژىرمەندانە و رىيالىستانە پىكدەھىنرىت و پىويستى سەركردە و سەركردايەتتى نەتەوہەپەرور و نىشتمانپەرورەرى ئازا و دلسۆز و لەخۆبووردو و ھەيە.

- ئەگەر نەتەوہى كورد خاوەنى سەركردە و سەركردايەتتىيەكى ژىر و ئازا و دلسۆز و لەخۆبووردو بووايە، لەو چل مېلۆن كوردە، تەنھا يەك مېلۆنى بەس بوو بۆ پىكھىننى دەولەتى كوردى، دەولەتتىك بە يەك مېلۆن مروف دروست نەكرىت، بە چل مېلۆنىش دروست ناكرىت.

۵

ئايا دەولەت و ياسا و دادگە بۆ باشوورى كوردستان پىويستن!؟

ئاشكرايە ئەو دەسەلاتدارىتى و فەرمانرەوايەتى و ھىزە راميارى و چەكدارى و كۆمپانيا و دامەزراوہ بازىرگانىيەى ئەمرو لە باشوورى كوردستاندا ھەن، بۆ بەرپىرسانى دەسەلات و بۆ بەرپىرسانى ھىزە راميارىيە دەسەلاتدارەكان سەروزىاديەتى. بەرپىرسانى سىياسى، مېللەتتىكى دواكەوتوو و گىرايەل و ولاتتىكى ئازادكراو و دەولەمەندان لەبەردەستدايە. بەئارەزووى خويان ھەلسوكەوت لەگەل ھەموو شتتىكدا دەكەن. سامانى سەرزەوى و ژىرزەويى و ناردهى دەرەوہ دەكەن و دەيفروشن. ھەرشتتىك لە بەرزەوہندياندا يىت لە دەرەوہى كوردستان ھاوردهى دەكەن و ھەر خويشيان بالادەستن بەسەر بازىرگانى و بازىر و نرخ و ھەرزانى و گرانيى شتومەك و كەرەستە ھاوردەكاندا. لەھەمان كاتىشدا ھاوبەش و ھاوپىشكن لەگەل ھەموو پارزىرگان و سەرمایەدارە گەرەكاندا. ھەر كەس و كۆر و كۆمەل و لايەتتىكى لەگەلئاندا نەيىت، لەدەرەوہى بازنى گىرنگى و بايەخ و بەرزەوہەندىيەكانى ئەواندايە، يان ئاشكراتىر بلين: نەيار و دوژمنە. بۆ نمونە، زۆر ركوكىنەدارن بەرامبەر زۆرىيەتتى كورد و كوردستانىيە ھەندەران، جگە لەو كەس و لايەنانەى كە سەر بە ئەوانن و گوپرايەليانن. چونكە ئەم ھاوئىشتمانىيە دوورە دەستانە گوپرايەل و فەرمانبەردارىان نين و كۆمەلە كەسان و لايەتتىكى ئازاد و سەربەخۆن. بەلام لەناو ولاتدا، كىيان بەدل نەيىت، يان دەمكوتى دەكەن، يان زىندانى و ئەگەر پىويستىش بكات ئەشكەنجە و تىرۆرى دەكەن. پاشان بە سىنارپۆ و شانۆگەرەيەكى ياسايى، دپزەبەدەرخوونەى دەكەن. بارەخنەگران و بەرھەلستكارانىش لەدەرەوہى دەسەلاتى ئەوانەوہ ھەر رەخنە بگرن و لاپەرە رەش بكەنەوہ، ئەمان ھىچ گوپيان لەو رەخنە نىيە و ھىچ بايەخ و گىرنگىيەكى پىنادەن، چونكە دلنيان بۆيان لواوہ و بۆيان دەچىتەسەر، چى لە بەرزەوہندياندا يىت، ھەر ئەوہ دەكەن. نە ياسا ھەيە و نە ياساش سەرورە. خويان بكوژ و پارزەر و دادوہر و دادگە و فەرماندەر و ھەموو پىراردەرئىكن. ئەمە بۆ ئەمان لە دەولەت و سەربەخۆيى باشترە. ئەگەر باشوورى كوردستان دەولەت بووايە، دەبووايە وەكو ئەندامتىكى رىكخراوى نەتەوہ يەكگرتووہكان، واژۆى ھەموو ئەو ياسا و رىسا و پىرنسىپانەيان بكردايە كە پىويست بوو ئەنجامى بدەن. دەبووايە ھەمىشە پابەند بوونايە بە ياسا و رىنمايەكانى ئەو رىكخراوہ و بە ياسا نۆدەولەتتىيەكانەوہ. ئەوان ئەمەيان ناويت و لە بەرزەوہندياندا نىيە. ئاشكرايە

ئەمە دەسەلات و بازرگانى و پېئوھەندى و بەرزەھەندىيەكانىيان سنووردار دەكات. ئىستا بە فەرمى مىللەت و ولاتىكىيان لەبەردەستدايە و بە ئارەزووى خۇيان چۇنيان بویت و دەلېن و وا دەنووسن و وا دەكەن. هېچ كەس و لايەتتىكى ناوخۇيى و دەرهكى لېپرسىنەوھيان لەگەلدا ناكات. بە ئارەزووى خۇيان بە ئازادانە گەشتى ھەر شوپىنېك پېويست بېت دەيكەن و لە ھەموو شوپىنېكىش پېشوازيى گەرميان لېدەكرېت. لە ئاستە جياوازەكاندا ھەموويان وەكو ئاغا و بەگ و مير و پاشا و سكرتېر و سەرۆك و دەسەلاتدار ھەلسوكەوت دەكەن و بە خۇشگوزەرانى ژيان بەسەر دەبەن. لەشكرېك پاسەوان و پېشخزمەت و نووسەر و رۇژنامەنووس و راگەياندنكارى گوپرايەليان لەبەردەستدايە و ئەمانە بە دلسۆزىيەوھە كارىيان بۇ دەكەن و لەخزمەتياندا. ھەموو راديو و كەنالە تيغىيەكان و گوڤار و رۇژنامەكانىش ھەر سەر بەمانن و ئەمان دروستيان كردون و دەيانژيىنن و بە ناچارى ھەر دەبېت لە خزمەتى ئەمانداين. چونكە لەژېر دەسەلات و فەرمانرەوايى ئەماندا، ميديا و راگەياندى بېلايەن و ئازاد و سەربەخۆ، بوونى نىيە. ئەم بەرپرسە سياسىيە دەسەلاتدار و فەرمانرەوايانە، لەرووى ئاستى ژيانەوھ، لە ھەموو ھاوئىشتەمانىيەكىتر بالاتر و لەپېشتەرن. لەرووى رابووردن و خۇشگوزەرانى و دەسەلات و سەرمايەدارىتەشەوھ، لە هېچ شتېكىيان كەم نىيە. ئىتر چىتريان بویت، دەولەتى كوردى و كوردستانى چىتر بۇ ئەمان دەكات؟ ھەربوھە ئەوھى بەلايانەوھ پېويست و گرنگ نەبېت، دەولەتى كوردى و كوردستانىيە!؟

٦

دەولەتەمان بۆچىيە!؟

- با پېش ئەوھى بېر لە دروستكردنى دەولەتى سەربەخۆى كوردى بەكەينەوھ، با بە رابووردوى خۇماندا بچىنەوھ و بېرکردنەوھ و ژيانى خۇمان بگۆرين و چاكى بەكەين.
- با پېش ئەوھى دەولەتى كوردى رابگەيەنين، خراپترين و دوواكەوتووترين و زيانمەنترين دياردەى دروستكراو نامۆى ئەمروى نېو كۆمەلگەكەمان چارەسەر بەكەين كە ئەوانەش، ئىسلامچىتى و ئىخوانچىتى و تەعريبچىتېين كە باند و گروپ و كەسە ئىسلامىيە سياسىيەكانى كوردستان نوپنەرايەتېيان دەكەن.
- با پېش ئەوھى دەولەتى كوردى رابگەيەنين، لەشكرېكى نىشتەمانىي پېشكەوتوو و پەروەردەكراو و تەيار و چەكدار دروست بەكەين تا بتوانين ئەو دەولەتە سەربەخۆيەمان بپارېزين.
- با پېش دروستكردنى دەولەت، كۆمەلگەيەكى پېشكەوتوو و شارستانىيانە پېكېمېنين كە كچان و ژنانى كورد و كوردستان تېيدا ئازار و ئەشكەنچە نەدرين و زىندانى نەكرين و نەسووتېنرېن و خۇيان نەسووتېنن و تېرۆرى كەسايەتى و جەستەيانى تېدا نەكرېت. با كۆمەلگەيەك دروست بەكەين كە ئازادىيە ديۆمكراتىيەكان و ئازادىيە تاكەكەسىيەكانى تېدا پېرەو بكرين، با ياسا و دادپەرورەيى كۆمەلايەتى تېدا سەرورەر بېت.
- ئېمەى كوردى باشوور ئەوھ ٢٥ سالە رېكەوتى مېژوو، دەرفەتېكى مېژوويى زېرىنى بۇ ھېنايەنە پېشەوھ كە بۇ ھەموو جىھانى بەسەلمېنين ئېمەيش نەتەوھين

و شایسته‌ی نازادی و هه‌بوونی ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆی خۆمانین، به‌لام مه‌خابن له‌و ئەزموونەدا سه‌رکه‌وتنمان به‌ده‌ست نه‌هێنا و بووین به‌خاوه‌نی خراپ‌ترین و گه‌نده‌لترین سیستمی خراپی خۆبه‌رپۆه‌بردن. ئەگەر له‌ماوه‌ی ئەم ۲۵ ساله‌ ۳ نه‌وه‌ی پێشکه‌وتوو و کوردپه‌روه‌ر و نیشتمانی‌په‌روه‌رمان په‌روه‌رده‌ بک‌ردایه‌، ئێستا ده‌مانتوانی ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆی خۆمان رابگه‌یه‌نین، بێگومان ده‌وله‌ت هه‌ر به‌ پیراری ئەم و ئەو دروست ناییت، ده‌ییت که‌ره‌سته‌کان و توخمه‌کانی به‌رپۆه‌بردنی ئەو ده‌وله‌ته‌مان هه‌ییت، ئەگەر ئێمه‌ بمانتوانیایه‌ خۆمان بک‌ردایه‌ به‌خاوه‌نی ئەو که‌ره‌سته‌ و توخمانه‌، ئەگەر ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆی خۆشمان رابگه‌یاندايه‌، خۆ ده‌وله‌تانی تورکیا و ئێران و سووریا و عێراق ناتوانن، له‌م سه‌رده‌می پێشکه‌وتنی ته‌کنه‌لوژیا و جیهانگیریه‌دا به‌ به‌چاوی هه‌موو مرۆفایه‌تییه‌وه‌ ۵ میلۆن کوردی باشوور کۆمه‌لکوژیی بکه‌ن!؟

ئێمه‌ ده‌وله‌تمان بۆجیه‌، مه‌گه‌ر ئەوه‌ ۲۵ ساله‌ به‌ ک‌رده‌وه‌ نازاد نین و خۆمان به‌رپۆه‌ نابین و نیمچه‌ سه‌ربه‌خۆ نین! ئە‌ی چی مان ک‌رد؟ بووینه‌ خاوه‌نی چه‌ند هه‌زار میلۆنێر و میلیارده‌ریک، بووینه‌ خاوه‌نی هه‌زاران هه‌زار فه‌رمانبه‌ری مووچه‌خۆری بێ به‌ره‌م، بووینه‌ خاوه‌نی چه‌ند نه‌وه‌یه‌کی دوواکه‌وتوو و بێ هه‌ست و هۆشی نه‌ته‌یه‌په‌روه‌ری و نیشتمانی‌په‌روه‌ری، بووینه‌ خاوه‌نی چه‌ند پارت و بنه‌ماله‌یه‌کی میلیاردر و فه‌رمانکار و زۆردار، بووینه‌ خاوه‌نی سه‌رزه‌مینکی بێ کشتوکال و بێ بنه‌مای ئابووری نه‌ته‌وه‌یی و نیشتمانی، بووینه‌ خاوه‌نی هه‌زاران هه‌زار خانه‌نشینی بێ رابردوو و بێ به‌ره‌م، بووینه‌ خاوه‌نی له‌شکرێک له‌ مه‌لا و مامۆستاکی ئایینی و بانگواز و فه‌قی و خویندکاری ئایینی ته‌عریبچی و دژ و دوژمن به‌ هه‌موو پیروزییه‌ نه‌ته‌وه‌یی و نیشتمانییه‌کانی کورد و کوردستان، ئەم له‌شکره‌ ره‌شه‌ دوواکه‌وتوووه‌ پووچه‌رسته‌، هه‌ر هه‌موویان دژ و دوژمنی پێشکه‌وتن و شارستانیتین، دژی مارشی نه‌ته‌وه‌یی ئە‌ی ره‌قیین، دژی ئالای کوردستان، دژی جلوه‌رگی جوان و ره‌سه‌نی کورده‌وارین، دژی مه‌له‌وانگه‌ و سه‌ماگه‌ و شانۆ و وه‌رزش و ته‌نانه‌ت وینه‌گرتنیش!؟ ئە‌مه‌ بارودۆخی راستی و ریالیستانه‌ی ئە‌م‌پ‌رۆی کۆمه‌لگه‌که‌مانه‌!؟

باشه‌، ئە‌گه‌ر ده‌وله‌تی کوردی هه‌ر وه‌کو ئە‌م ئەزموونه‌ی ئە‌م ۲۵ساله‌مان بێت و هه‌ر ئە‌م پارت و سیاسه‌تپیشه‌ و ده‌موچاوانه‌بن هه‌ر ئە‌مان دیسان به‌رپۆه‌مان بیه‌نه‌وه‌ و وه‌کو رابووردوو له‌و ده‌وله‌ته‌ سوودمه‌ند بینه‌وه‌، ئیتر ئە‌و ده‌وله‌ته‌ کوردیه‌ ده‌بێته‌ شتیکی نامۆ و زیاده‌یه‌ و میلیله‌تی کورد ئە‌و ده‌وله‌ته‌ی بۆجیه‌!؟

۷

بانگه‌شه‌ی ده‌وله‌تی کوردی، بازێک و دوو هه‌وا!؟

ئە‌گه‌ر ده‌وله‌ته‌ گه‌وره‌هێزه‌کانی جیهان، به‌رزه‌وه‌ندیان له‌ دروست بوونی ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆی کوردیدا هه‌بووایه‌، هه‌موو کاتێک، کاتی پشتیوانی ک‌ردن بوو له‌ پرس‌ی ره‌وای نه‌ته‌وه‌یی و نیشتمانیی کورد و کوردستان، پ‌ی‌و‌ی‌ست‌یش‌یان به‌وه‌ش نه‌ده‌بوو پرس به‌ ده‌وله‌ته‌ داگیرکه‌ره‌کانی کوردستان بکه‌ن و خۆیان راسته‌وخۆ ده‌یانتوانی و ده‌توانن پشتیوانیان له‌ دروست کردنی ده‌وله‌تی سه‌ربه‌خۆی کوردی بک‌ردایه‌ و بکه‌ن!؟

ھەموو كورد و كوردستانىيەكى رېزلەخۆگرتوو، بەسەر و مال و گيانەوۈ لەگەل دروستبوونى دەولەتى كوردى و سەربەخۆيى كوردستاندان .
 لە سالانى پەنجاكانەوۈ، نەتەوۈيە سەربەخۆيىخوازەكانى كورد بانگەشە و باسى دەولەتى كوردى و سەربەخۆيى كوردستان دەكەن و لەلايەن پارتەكانى ديكەوۈ دژايەتى و دوژمنايەتتيان كراوۈ، شايانى وتتە كە لە بەرنامەى ژېكاف و كاژېك و پاسۆك دا بە روون و ئاشكرايى باسى مافى دەولەتدارى و دروستكردنى دەولەتى سەربەخۆى كوردى كراوۈ، لە كاژېكدا لە بەرنامەى ھىچ يەكى لە پارتەكانى ديكەدا، جگە لە ئۆتۆنۆمى و ھەندېك جار مافى چارەى خۆنووسىن، كە روون و ئاشكرا نىيە، مەبەستيان لە مافى چارەى خۆنووسىن چى بووۈ و چىيە، ئىتر بە ھىچ شىوۈيەك ناوى دەولەتى كوردىيان نەبردوۈۈ؟! بەلام لېرەدا سەيروسمەرەكە ئەوۈيە كە يېگانەيەك دووراودوور، يان بۇ مەبەستى سياسى يان بۇ ھوروژاندىنى دەولەتە داگيركەرەكانى كوردستان لېمان، باسېك لە دەولەتى كوردى دەكات، ھەندېك لە راگەياندەنەكان دەلېي ھەنگوينيان لە كلۆرە داردا دۆزىوۈتەوۈ و يېگانەكە بە گەردىبىنى خەياللى گەورە دەكەن و لېمان دەكەن بە فرىشتەى دەولەتى كوردى و فرىارەسى كورد؟!
 بۇ مېژوو: بىرۆكەى مافى رەواى دروستكردنى دەولەتى سەربەخۆى كوردى، دواى ھۆزانقانانى نەمر، (ئەحمەدى خانى و حاجى قادارى كۆيى)، تەنھا ھەر رېكخستەنە سياسىيەكانى (ژېكاف و كاژېك و پاسۆك) ئالاھەلگىرى بوون .

۸

بوودجە و دەولەتى كوردى:

ھەتا لە بەغداوۈ بەشە بوودجەى كوردستان دەنېردرا و حىزبە دەسەلاتدارەكان بە ھاوپەشى دەيانخوارد، ھىچ كەس و لاىەنېك باسى رىفراندۆم و راگەياندىنى دەولەتى كوردىيان نەدەكرد، دواى يرانى بوودجە، وەكو كارژېكى فېشار بۆسەر بەغدا، تاكتىكى دەولەتى كوردىيان پىركەوتەوۈ، ئېمەش دەلېين بەلكو خوايە يرانى بوودجە خېرى پېوۈ يېت و دەولەتە كوردىيەكە بېتتە راستتەكى بىنراو، وەك دەلېن: كەس نازانېت خېر لە چىدايە؟!
 دەى ھەمووان چاۈەرۈوانىن، بۆچى راناگەيەندىت، خۆ كەس دەستى كەسى نەگرتوۈۈ!؟

۹

پارتى و بانگەشەى دەولەتى كوردى:

- دروست بوونى دەولەتى سەربەخۆى كوردستان، مافېكى سىروشتى و رەواى نەتەوۈى كوردە.
 - دەولەتى كوردى، خەون و ھىوا و ئاواتى لەمېژىنەى ھەموو نەتەوۈى كوردە.
 - كورد لە كوردستان و لە سەرانسەرى جىھاندا، بە سەرۈمال و گيان لەگەل دروستبوونى دەولەتى كوردىيان.
 ماوۈيەكە راگەياندەنەكانى پارتى، يەكېتى و گۆران بە دژايەتى كردن و دوژمنايەتى

كردنى دروست بوونى دەولەتى كوردى تۆمەتبار و تاوانبار دەكەن، با واى دابىيىن پارتى راست دەكات، يەكۈتتى و گۆران دروست بوونى دەولەتى كوردىيان ناويت و دەقەرى سەوز ھەرئىمىكى كۆمارى ئىسلامىي ئېرانە؟! كەواتە با لە پارتى بېرسىن: دەى ئەگەر ئېوۋە راست دەكەن و دەقەرى زەرد ھەرئىمىكى دەولەتى توركيا نىيە، دەى ئەگەر بانگاشەى دەولەتى كوردى ھەر بۇ فشارى ۋەرگرتنەۋەى بەشە بوودجەى بەغدا و ھەلمەتتىكى مىدايى نىيە بۇ دزايەتى كردن و دوژمنايەتى كردنى يەكۈتتى و گۆران، خۇ نە يەكۈتتى و نە گۆران دەستى پارتىيان نەگرتوۋە، ھەر ناشتوانن دەستيان بگرن، ئەى بۇچى پارتى لە دەقەرى زەرد ئەو دەولەتە كوردىيەى كە دواى پىرانى بەشە بوودجە، ناوبەناو بانگاشەى بۇ دەكات، راناگەيەنېت؟ با ئەمە ئەزموونىك يېت بۇ ھەموو لايەك، با بزائىن چى دەپت و چى روو دەدات، كى لەگەلىدا يە و كى دزىيەتى؟! تۆبلىيى ۲۵ سالىپتريش ھەر لە بازىنەى بانگاشەى سياسىيانە و تاكتىكىيانەى راگەياندى دەولەتى كوردىدا بخولېينەۋە؟! دەى چاۋەروانىن!؟

۱۰

پاسۇك و دەولەتى سەربەخۇى كوردستان:

- پاسۇك ياساخ كردن لەكوى و دروستكردنى دەولەتى سەربەخۇى كوردى لە كوى!؟
- كوردستانى بى (پاسۇك)، كوردستانى بى رېكخىستنى نەتەۋەيە.
- ئېمە دەلېين: راستە پاسۇك بە ژمارە كەم بوو، بەلام پاسۇك بىروباۋەر بوو، ھېزى ژياندەۋەى ھەست و ھۇش و گيانى كوردايەتى و كوردستانى بوونى نەتەۋەى كورد بوو.
- پاسۇك بوو پرواى بە كۆكردنەۋەى ئەندامانى زۆروبۇر و لەشكرى رەش و بېبىروباۋەر نەبوو.
- پاسۇك بوو دزى لېخۇشبوونى گشتى بوو بۇ خۇفروشتووان و ناپاكان و نىشتمانفروشان: كۆنە بەعسى و جاش و سەرجاش و موستەشار و ئەنفالچىيەكان!؟
- پاسۇك بوو دواى كۆمارى كوردستان لە مەھاباد، ئالاي پىرۆزى كوردستانى لە شاخ و شار و شارۇچكەكانى باشوورى كوردستاندا بەرز شەكاندەۋە.
- پاسۇك بوو دواى (ژېكاف و كاژېك)، بە ئاشكرا بانگى دەولەتى سەربەخۇى كورد و كوردستانى دا.
- پاسۇك بوو، فېرى مىللەتى كوردى كرد كە كوردېش ۋەك نەتەۋە و كوردستانىش ۋەك نىشتمان، ھەمان مافى نەتەۋەكان و نىشتمانەكانى دىكەى جىھانى ھەيە.
- پاسۇك بوو بانگى يەكۈتتى نەتەۋەيى كوردى دا بە گوپىيى ھەموو كوردانى كوردستانى گەرەدا.
- پاسۇك بوو دزى شەرى ناوخۇ و دزى براكوژى و دزى كورد بە كورد بەكوشتدان بوو و ھەرگىز ھەلگىرسېنەرى شەرى براكوژى نەبوو.
- پاسۇك بوو دروشمى (پېش ئەۋەى ھەر شتېك بىن، دەپت كورد بىن) واتە پېش

ئەو دەى سەر بە ھەر لايەنىڭ بىن، ھەر ئايىن و ئايىنزاىە كمان ھەيىت، ھەر بىروباو ھەيىت كمان ھەيىت، دەيىت كورد بىن. ئىستا كاتى ئەو ھەيە ۋەك ھاوبىرانى پاسوڭ لە سەرانى پارتە دەسەلاتدارەكان و لە دەسەلاتدارانى دەسەلاتى كوردى بېرسىن: باشتر نەبوو لەبرى مۆلەتدانى ياساىى بە ھەموو ئەو باند و گروپە ئىسلامىيە سىياسىيە دروستكراو و بەكرىگىراوانە و كۆمەك كىردن و يارمەتيدانىان، كە ئىستا بوون بە ئەزىدېھا لىتان و گەنجانتان بە بەرد و ئاگرەو ۋە دەكەن بە گزدا و بارەگاكانتان دەسوتىنن، با مۆلەتى ياسايتان بە نەتەو ھەيەكان بەدايە تا لە بارودۆخچىكى ناسك و ھەستىارى ۋەك ئەمپرودا، ئارامى و ئاسايش و ئاشتىي كوردستانىان بىپاراستايە؟! بۆچى نەتەو ھەيەكان تاكە لايەن بىن كە مۆلەتى ياساىى كاركردنىان بىپنادرىت و بواريان پى نادەن كە خاوەنى دەنگ و رەنگى خويان بىن، بۆچى تەنھا نەتەو ھەيەكان بىن كە مافى راگەياندى سەربەخويان نەيىت لە كەنالى تى قى و رادىو و رۆژنامە و گوڤارى تايىت بە خويان؟! بۆچى لە باشوورى كوردستاندا تەنھا رىكخستنى نەتەو ھەيى دەولەتخواز و سەربەخويىخواز، ھاوكارى ناكرىت و بوودجەى بۆ تەرخان ناكرىت و مافى كاركردنى ياساىى بىپنادرىت؟! كەواتە بىكەپنىانى دەولەتى نەتەو ھەيى كوردى لەكوئ و ياساخ كىردنى رىكخستنى نەتەو ھەيى كوردى لەكوئ!؟

۱۱

خەرجىيەكانى شەرى ناوخو و دەولەتى كوردى:

لە شەرىكانى ناوخو، واتە شەرى يەكتر لەناوبىردنى يەكىتى و پارتى، لىرەدا مەپەست لە ھەموو شەرىكانى رابووردو نىيە، بەلكو ھەر تەنھا شەرىكانى سالانى ۱۹۹۴-۱۹۹۶، باس دەكەين. باسى زىانە گىانى و كۆمەلايەتى و دەروونى و مانەويەكانى شەرىش ناكەين، ئىرە شوپنى ئەو نىيە و مەبەستى ئەم كورتە نووسىنەش ئەو نىيە. بە دانپىنانى يەكىتى و پارتى خويان، رۆژانە، بە ھەموو شىو ۋە شىوازەكانى خەرجىيەكانى شەرىو، يەك مىليۇن دۆلار خەرجىي شەرىكانىان بوو، ئەو يىرە پارەيە، بۆ ئەو كاتە خەيالى بوو، چونكە ئەو كاتە پارە ھەر لاي يەكىتى و پارتى ھەبوو و ھىشتا لىشاوى پارەى بوودجە و بازارى ئازاد، لە ئارادا نەبوون، شايانى باسە، بەو ھەموو پارانەى خەرجىي شەرىكان، دەتوانرا ئىربىناى دەولەتى كوردى بۆ داھاتوو، (داھاتوو بۆ ئەوكاتە، ئىستاي دەگەياندى)، بىچىنەرىز بىكرايە و ولاتى پى ئاوەدان بىكرايەتەو ۋە سەدان خويىندنگە و نەخوشخانە و كارگە و پەرتوو كخانە و باچچەى ساوايان و بىكەى فىركارى و پەروەردەى رۆشنىبىرى نەتەو ھەيى پى بىناد بىرايە، زۆر بەداخەو، ئەو دەولەتە كوردىيەى كە ناو بەناو بۆ بانگەشەى سىياسى باس دەكرىت، ھەر ئەو كاتە زىندوو بەگۆركرا!؟ دەولەت دروستكردن و دەولەتدارى، بە سەركردە و سەركردايەتى ئازا و دلسۆز و ئىرمەندى نەتەو ھەيى و نىشتمانپەروەرو بە بەرنامە و پلانى دىرئخايەنى ئابوورىي نەتەو ھەيى و نىشتمانىي دروست دەكرىت، نەك بە دروشمى بى ناو ھەروڭ و

بانگه شهی تاکتیکیانه و سیاسیانه تاکه کەسی و حیزبی؟! هەتا ناسیۆنالیزمی کوردی سەرھەلنەدات و نەبێتە بزووتنەوێهەکی ئایدۆلۆژی و ئابووری، هەتا نەبێتە خاوەنی سەرکردە و سەرکردایەتییهکی ئازا و دلسۆز و ژیرمەندی نەتەوێهەیی و نیشتمانپەرۆەر، ئاوات و ئامانجی دروستکردنی دەولەتی سەربەخۆی کوردی، هەر وەکو خەون و هیوا و ئاواتی دلسۆزانی کورد و کوردایەتی دەمێنێتەوێه؟!؟

بەلام با رەشبین و نائومێد نەبین، هێشتا ئێمە ی کورد هەر ماوین و هەر هەین و هەر زیندووین، دەبێت بە خۆماندا بچینەوێه، ناومالی خۆمان یەك بخەینەوێه، پەند و ئامۆژگاری وانە ی مێژوو یی لە رابووردوومان وەربگیرین، بەلام دەبێت هێندە ئاور لە رابووردوو بدەینەوێه کە خزمەتی ئیستا و داھاتووومان بکات، کە هەموو ئەمانەمان کرد، دیسانەوێه دەبێت لە سفرەوێه بەرەو دەولەتی کوردی تێھەلبچینەوێه؟! با بپرسین: ئایا ئێمە وەك نەتەوێه، دەتوانین و لە بەرنامەماندا هەیه کە ئەوانە ئەنجام بدەین و دیسانەوێه لە سفرەوێه دەست پێیکەینەوێه؟!؟

۱۲

دەولەتی سەربەخۆ چۆن و بەچی؟!؟

بە میلیتەتیک و دەسەلاتیک، بە چەند میلیۆنیک ھاو نیشتمانی و بە زۆرتین دوودجە و دەستکەوت و داھاتەوێه، نەمانتوانی لە ماوێ ۲۴ سالدا، هەر سالی یەك کاتژمێر کارەبا زیاد بکەین تاوێه کو ئیستا خاوەنی کارەبا ی بەردەوامی خۆمالی بوونایە. ئیستا نە کارەبا ی بەردەوامان هەیه، نە ئاوی خاویتمان هەیه، نە بوودجە و مووچە و پارە ی پاشەکەوتکراومان هەیه، نە ماف و نە ئازادیمان هەیه، نە لەناو خۆماندا تەبا و کۆک و یەکریز و یەکھەلوێست و یەکگرتووین، نە لەشکری نیشتمانی ی یەکگرتوو و سەربەخۆ و پێچەککراومان هەیه، نە پشتیوانی ئێودەولەتی و ئێونەتەوێهیمان هەیه، ئیتر باس کردن و بانگەشەکردن بۆ دەولەتی سەربەخۆ لەم ھەلومەرجە ھەرە سەخت و دژوارەدا، چ سوود و مانایەکی هەیه؟!؟

پێگومان کێشە و مەترسییەکانی داعشی دەرەکی و ئیسلامیە سیاسیە بەکریگراوێهکان، داعزە ناوخوایەکانیش لەولاوێه بوەستن؟!؟ جارێ با کێشە ناوخوایەکانمان چارەسەر بکەین، ئەوسا با باسی دەولەتی سەربەخۆی خۆمان بکەین؟!؟

دەولەت و دەولەتداری، میلیتەتی ئازا و باوێرەخۆبوو و ھۆشیاری دەوێت، سەرکردە و سەرکردایەتی ئازا و دلسۆز و لێھاتوو و شایستە ی خۆی دەوێت، بەرێوێه بردن و پارێزگاری لێکردن و ئابووری سەربەخۆی خۆی دەوێت، کە ئیستا ئێمە ی کوردانی باشوور ھەموو ئەوانەمان نییە و لەبارمانا نین، ئیتر با لەوێ زیاتر خۆمان نەخەلەتین و ئەوێ ئیستا ھەمانە، با ئەوێشمان لەدەست نەچێت. با ھەر وەك پەندە کوردیە کە ئامۆژگاریمان دەکات: پێ بە ئەندازە ی بەرەکە ی خۆمان رابکێشین؟!؟

دەولەتی کوردی ھەر تەنھا بە بانگاشەی سیاسی و نەوت فرۆشتن دروست ناکریت؟!

با لە خۆمان بپرسین لە ماوەی ۲۵ سالی رابووردوودا چیمان کردوو و دەبووایە چیمان بکردایە؟!

پیش ئەوەی ھەولێ راگەیانندی دەولەتی کوردی بدەین، دەبێت ئەم کێشە سەرەکیانەمان چارەسەر کردبێ:

- ۱- چەسپانندی دەستوورێکی مەروەقەروەرە و سەردەمیانە کە ھەموو تاکەکانی کۆمەڵگە، بە ئازادی و یەکسانی، لە سایەیدا ھەموو مافە رەواکانیان پارێزراو بێت.
- ۲- دروست کردنی سوپای یەکگرتووی نیشتمانی کوردستان.
- ۳- جیاکردنەوەی ئایین لە سیاسەت و دەولەت.

۴- یاساخ کردن و پاکتاوکردنی رەوتی ئیسلامیی سیاسی.

ئەمڕۆ لە باشووری کوردستاندا، بە پێی ئاماری وەزارەتی ئەوقاف، ۵۳۰۰ مزگەوت و بە سەدان تەکیە و خانەقا و حورە و نووشتەخانە و جادووگەرخانە و خۆبندنگە ئیسلامی عەرەبی ھەن، بەلام لە ھەموو باشووری کوردستاندا یەك بنکەى رۆشنیری نەتەوەیی کوردی و یەك مەلبەندی لێکۆلینەوێ مێژوویی و جیۆگرافی و کۆمەڵایەتی و فەرھەنگی کوردی بوونی نییە. یەك شوێن نییە کە تائێت بێت بە لێکۆلینەوێ و نووسینەوێ و ئەرشیفکردنی شۆرش و راپەرین و بزووتنەکانی رابووردوو و مێژووی کورد و کوردستان، بەداخوێ زانکۆ و ئامۆژگا و خۆبندنگەکانمان ھەر وەك شوێنی خۆیان و سەرچاوەی پەرە پەیدا کردن بەدەستھێنانی پرونامە بەکار دەھێنرێن. (ھەتا ئیستایش بەتەواى نازانریت ژمارەى گیانەخشیوان و بەرکەوتووکانى چەكى کیمیایی و ئەنفالکراوەکانمان چەندن، ھەتا ئیستا دامەزراو و ئەرشیفخانە یەكمان بۆ ئەو کارەسات و رووداو نەتەوەیی و نیشتمانیانە نییە؟!) یەك دامەزراوی پێگەیانندی کادری نەتەوەپەرەری و نیشتمانیپەرەریمان نییە. ھەرۆھە بە ھەزاران مەلا و مامۆستای ئایینی و بانگخواری ئیسلامیی سیاسیی و بانگدەر و مچپور و فەقێ و خۆبندکاری ئیسلامی و نووشتەکار و جادووگەرمان ھەن، بەلام یەك مامۆستای زانکۆ و لێکۆلەرێکی بواریکی زانستی و زانستە کۆمەڵایەتیەکانمان نییە کە بەرھەمێکی لەلایەن بنکە یەکی بەناوبانگ و باوەرپێکراوی جیھانییەو پەسەند کراوێت و وەرگێردراوێت سەر چەند زمانێکی زیندووی جیھانی و لەلایەن چەند زانکۆ و سەنتەرێکی زانستی بەناوبانگ و پێشکەوتووی میللەتانی پێشکەوتوو و خاوێن شارستانییەو، وەکو سەرچاوە یەکی پەسەندکراو و باوەرپێکراو کەلکی لێوەرگێراوێت!؟

لەماوەی ئەو ۲۵ سالی ئازادی و خۆبەرپەرەری و نیو سەرپەرەییەماندا، بەو ھەموو کات و وزە و توانا مەرویی و بوودجە و داھاتە زۆرە خەیاڵییەمانەو، نەمانتوانی، ۲۵ فرۆکەوان و ۲۵ دیپلۆماتکار و ۲۵ فەرماندەى سەربازیی سەردەمیانە و ۲۵ کادری سیاسیی پیشەکار و ژیرمەند و ۲۵ رۆژنامەوانی پیشەیی پێگەیانەنین!؟ لێرەدا ئەم بابەتە درێژتر ناکەینەو، ئەم پیشە و ناوانە ھەر تەنھا وەك چەند نموونە یەك ھێنراونەتەو. دەکریت باسی ھەزاران پیشە و

پیشه کار و بابه تی گرنگ و پئویستی دیکه بکهین که ده بووایه ئیستا خاوه نیان بووینایه؟! لیره دا باسی رووداوه دلته زینه کانی یه کتری له ناو بردن و شه ری بهرژه وه ندییه ناره وا کانیس ناکهین. باسی ئازار و ئەشکه نجه دانی دهروونی و جهسته پی و له ناو بردنی هه زاران له کچان و ژنانی بیتاوانی کورد و کوردستانیس ناکهین.

ئه گه ر بمانه ویت له داها توودا بینه خاوه نی دهوله تی سه ربه خو ی خو مان، ده ییت بهرنامه و پلانی ریالیستانه ی دهوله ت دروست کردنیمان هه ییت تا پتوانین بو مسوگه رکردن و دابینکردنی هوکاره کان و پیداو یستییه کانی ئه و دهوله ته سه ربه خو په مان، هه موو پیکه وه، به یه کگرتووی و به یه کهه لو یستی، کار و خه باتی دلسوزانه و لپراوانه ی بو بکهین.

۱۴

کو مه لگه به م شیوه یه بهر یوه نابریت!؟

ئه م ته لاری ده سه لاته ی باشووری کوردستان بنچینه که ی داریزه، ئه گه ر سه رله نو ی بنچینه که ی دانهریژریته وه، داها تووی هه ر رووخانه. چون ولات وا بهر یوه ده بریت! له ماوه ی ۲۵ سالدا چه ندین هه زار بازرگان و سه رمایه داری میلیاردر و میلیونر به بی هیچ زه مینه به کی میژووی بازرگانی و به بی هیچ پیشینه به کی بازرگانی یاسای و ره وا و دادپهروه رانه، پهیدا بین و بهرام بهر ئه مه ش، چه ند له شکرک له هه ژاران و بیکاران و کاسبکاران و ده ستگیران و کریچییه کان، ژیا نکی مه مره و بژی بگوزهرین. مووچه ی سالیکی پیشمه رگه و پولیس و ئاساییس و ماموستایان و فه رمان به ران، که سالانیکی زوره خزمه تی میلله ت ده که ن، بهرام بهر مووچه ی په ک مانگی بهر پرسیکی حیزی و بهر پرسیکی ده سه لات و ئه ندام په رله مانیک ییت. مانگیک مووچه هه ییت و سی مانگ نه ییت. به لام بهر پرسان و نه وه کانیان له خو شترین و با شترین و بهر زترین ئاستدا ژیان بگوزهرین!؟ ئه مه ته نها هه ر وه ک په ک نمونه، ئه گه ر بمانه ویت دریزه به نادادپهروه رییه کانی نیو کو مه لگه ی ئه مرۆی باشووری کوردستان بدهین، ده توانین هه زاران نمونه ی دیکه ریز بکهین. ئه مرۆ میلله ت ته وا و هو شیار بووه ته وه و ده سستی هه موو که سان و لایه نه گه نده ل و دز و تالانچیه کانیس ئاشکرا بووه. دلنیا بن، ئه نجامه که ی باش ناییت به کاره سات دوا ی کاره سات کو تایی دیت، زور به داخه وه.

کو مه لگه پئویستی به گورانکاری بنچینه یی و چاکسازی گشتیه له هه موو بواره کاند. میلله ت ماندوو و شه که ت و تووره و بیزاره، با ئه و په نده به سه ر خو ماندا جیه جی نه ییت که ده لی: جام پر بوو لپی ده رژییت. جامی میلله ت زور گه وه و ترسناکه، که جامی میلله ت پر بوو ده یته لافا و زریان و هه موو شتیک راده ماییت!؟

ئیستاش نه چوو ه بچیت، تکایه با به هه موو لایه کمان، فریای ئه مرۆ و داها تووی باشووری کوردستان بکهوین.

دەولەتى سەربەخۆى كوردستان لە نېوان بەرداشى (مەلایى و جەلالى) دا!؟

وا دیاره، یهكى له كېشه سەركىيه كانى نېوان پارتى و یه كېتى و گۆران، لەسەر راگەياندى دەولەتى سەربەخۆى كوردستان، ئەو ەبىت كه ئەو دەولەتە لەسەر دەستى كى و چ لایەنكدا رابگەیه ندرىت!؟
 ەەرچى پارتىيه كانە، پېيان وایه و پروایان بەو ەیه كه ەەر پارتى و سەرۆكى پارتى دەتوانن و شایستهى ئەو ەن كه ئەو دەولەتە سەربەخۆیهى كوردستان رابگەیه ن و سەرۆكى پارتىش سەرۆكى ئەو دەولەتە بىت!؟
 ەەرچى یه كېتى و گۆرانىشه، پېيان وایه و پروایان بەو ەیه كه نایىت و ناكرىت كه ئەو دەولەتە سەربەخۆیهى كوردستان لەلایەن پارتى و لەسەر دەستى سەرۆكى پارتىدا رابگەیه ندرىت و ئەو سەرۆكى بىت!؟
 ەەرچى نەتەو ەیه كانىشه، پېيان وایه، چ پارتى و چ یه كېتى و چ گۆران، یان نایانەو بىت، یان ناتوانن و لەباریاندا نیه كه بە تەنھا و یهك لایەنە، دەولەتى سەربەخۆى كوردستان رابگەیه ن!؟
 بەرێزان، تىگەيشتن و سەرنجى تىو ە لەسەر ئەم پرسە ئالۆزە چیه!؟

دەولەتى سەربەخۆى كوردستان!؟

ههچ گومانی تیدا نیه كه هه موو كورد و كوردستانیه كى پاك و دلسۆز و ئاپروومەند، خەو بە هه بوونی دەولەتى سەربەخۆى كوردستانەو ە دەبینن و بە سەر و مال و گیان لەگەل راگەیاندى دەولەتى سەربەخۆى كوردستاندان.
 ەروەها، بۆ ئاگادارىی هه مووان، سالى ۲۰۰۵ ريفراندۆم لە باشوور كراوه، زۆرتر لە یهك میلیۆن واژۆ/ئیمزا بۆ راگەیاندى دەولەتى سەربەخۆى كوردستان، كۆكراوه تەو ە و رادهستى رېكخراوى نەتەو ەیه كگرتوو ە كان كراوه. بە دلىاىیهو ە جارېكىتر ريفراندۆم پېويست نیه و ئەو ەى ئیمەى كوردانى باشوور پېويستمانە و دەبىت ئەنجامى بەهین، راگەیاندى دەولەتى سەربەخۆى خۆمانە، بە لام مەخابن، لەم هه لومەرجە ناوخۆیهى ئەمروى باشووردا، كه حیزبە كان لەگەل یه كتردا كۆك و تەبا نین و یهك ریز و یهكگرتوو و یهك هه لوپست نین، چۆن بكرىت و چۆن بتوانین دەولەتى سەربەخۆى كوردستان رابگەیه نین، لە هه موویشى گرنگتر و پېويستتر، چ سوپایه كى نیشتمانیى سەربەخۆ و یهكگرتوو و پرچەككراو، چ هیزىكى گەورەى خۆمالى یان دەرەكى، دەتوانىت ئەو دەولەتەمان بۆ بپارێزىت، ئەو هیز و دەولەتانه كامانەن كه بە كردهو ە دان دەزین بە دەولەتەكەماندا، چۆن و بەچى بتوانین بەردەوام بین و بژین، كامەپە ئابوورىی سەربەخۆى نیشتمانیمان، كامەپە بەرھەمى پيشەسازى و كشتوكالى و ئاژەلدارىی نیشتمانیمان، پرسە ەرە پېويست و گرنگە، دواى پاراستنى دەولەتەكە، چۆن و بەچى بتوانین بەردەوام بین و بژین!؟

تكایه ەەر كەس و لایەنك و ەلامى لۆژىكانە و پراكىكانە و كردهنیهى بۆ ئەو ئەگەر و پرسىارانە هەپە، با بفرموون، دلمان خۆش و ئاسوودە بكەن!؟

۱۷

هېشتا له دايك نه بوون؟!؟

هرچهند ئاور له رابووردووي بزووتنه وهى رزگار يخوازي كوردستان و سهركرده و سهركردايه تيبه كانى ده ده مه وه، به ده سالات و ده سالاتارانى نه مړوشه وه، زورتر ده گه مه نه و تېگه یشان و پاوه رهي كه نه و پارت و سهركرده و سهركردايه تيبه كه ده پيت ده ولت بو كورد پېكېښن، هېشتا له دايك نه بوون؟!؟

۱۸

چ كار ه سات و شهرمه زار ييه كه؟!؟

میلله تېكين، زورتر له ۴۰ ميليونين، ميژوو ده لپت، زورتر له ۵ هزار ساله له سهر خاكي خومان ده زين، كه چي ئيستا له مايه پووچي خوماندا، دلمان به وه خوشه كه بېگانه يه، سهروكي ولاتيك ناومان به پيښت و بشلپت ده پيت كورده كان به كار به پيښن؟!؟

هه تا كه ي هر بي ده ولت بين و به كار به پيښن؟!؟

۱۹

ده وله تي كوردي؟!؟

هېشتا رانه گه يه ندراوه، كه چي يه كترى به ناپاكي كردن به رامبه ر ده وله تي كوردي تومه تبار و تاوانبار ده كه ين؟!؟

بانگه شه كردن بو ريغران دووم و راگه ياندى ده وله تي كوردي، نه گه ر هر بو بانگه شه كردن پيت و بو راگه ياندى نه پيت، به دلنيا ييه وه، نازاوه ي ناوخوي لي ده كه ويته وه، تكايه نه گه ر دواي ۲۵ سال نازادي و خوفه رمانه و ايمان، ده وله تي سهر به خوي خومانمان پي دروست ناكريت، نيتر باشتره هيچ كه س و لايه نيك باسي نه كه ن و لي گه رين تا ده گه يه نه و ناسته ي كه بتوانين رايگه يه ين؟!؟ پيشينانمان جوانيان فهرمووه: هه لگرتنى به ردى زل، نيشانه ي نه هاويشتنيتى؟!؟

۲۰

هر يه ك جار بو ميژوو و بو نه زمون كردنى هه مووان:

فهرموون، نه گه ر نازان و دل سوژن و راست ده كه ن و كوردايه تي ده كه ن؟!؟ بوچي ناييت و ناكريت، هر يه ك جار بو ميژوو و بو نه زمون كردنى خومان و هه موو مروفايه تي، پارتى و يه كپتى و گوړان و چه په كان و نه ته وه ييه كان، يه كپريز و يه كهه لوپست و به ته بايي، به پشتيوانيي هه موو ميله ت، ده وله تي سهر به خوي كوردي له باشووري كوردستان رايگه يه نن، خو ناييت و ناكريت، ده وله تانى توركي و ئيران و عيراق و سوريا، به به رچاوي هه موو مروفايه تي و جيها نه وه، بويان هه پيت و بتوانن ولاتيك ويران بكن و زورتر له پينچ ميليون مروفي كورد كوومه لكوژ بكن؟!؟

ئېمە، يان زۆر سادە وسايلىكە و خوشباوهرين، يان بە ھەلە لە حيزبايەتى و سياسەت كىردن و دەولەتدارى و ميللەت و ولاتبەرئوۋە بردن تېگە يىشتووين؟! نايىت دلى خۇمان بەوۋە خوش بىكەين كە كى دەگۇرپت و كى دەيىت بە سەرۇكى ئەم ولات و ئەو ولات، خۇ ميللەتان و ولاتانى دەولەتدار و خاوەندار، ئېمەى كورد نين كەسىك يان حيزبىك يان بنەمالەپەك لە دەقەرەكەى خۇيدا ھەموو شتىك يىت و بە تاكرەوى ھەموو پىبارىك بۇ ميللەت و ولات بەدەن؟! ميللەتان و ولاتانى پىشكەوتوو و خاوەن شارستايىتى، دەولەتى سەر بەخۇى خۇپان ھەپە، سەر كىردە و سەر كىرداپەتتى و ئەنجوومەنى نىشتمانى بە ياسا ھەلبىزىردراويان ھەپە، دامەزراوۋەى ئابوورى و سياسى و كۇمەلايەتى و رۇشنىبىرى سەر بەخۇ و ياسايان ھەپە، خاوەنى ئازا و دلسۇز و ژىرمەند و نەتەوۋەپەررە و نىشتمانپەررەيان ھەپە، دەستوور و ياساى مروقدۇستانە و پىشكوتووانەى سەردەمىيانەيان ھەپە و ياسا بالادەست و سەررە، دادگە و دادوهران و پۇلىس و سوپا و ئاسايىش و دەزگاي ھەوالگىرى سەر بەخۇ و يەكگرتوو و پەررەدەكراو و پىرچەككراويان ھەپە، دەولەت بەرامبەر بە وەرگرتنى باج و گومرگ، پاراستنى ئاسايىش و ئاشتى و ئارامى و پىشكەوتن و خزمەتگوزارىيە گىشتىيە پىوستىيەكان بۇ ھاونىشتمانيان و ولاتەكەيانيان مسۇگەر كىردوۋە، پاشەكەوتى نەتەوۋەپەى و نىشتمانيان ھەپە، سىستىمى ئابوورى سەر بەخۇ و بازارى ئازاد و سەر بەخۇ و پىشەسازى و كىشتوكالى نىشتمانىي پىشكەوتوويان ھەپە، سىستىمى پەررەدە و فىركارىي پىشكەوتوو و سەردەمىيانەيان ھەپە، بۇ ھەموو كاروبارىكى دەولەتدارى و ميللەت و ولاتبەرئوۋە بردن و ئاسايىشى نەتەوۋەپەى و نىشتمانى، كەسى شىاو لە شوپنى شىاودا دانراوۋە، واتە، ھەركەس لە شوپنى شىاوى خۇيداىە و كالا پىر بە بالايە، پىوۋەرى ھاونىشتىمانىيەتى و نەتەوۋەپەررەى و نىشتمانپەررەى، راستگۇپى و دلسۇزىيە بەرامبەر بە ميللەت و ولات و خویندن و كار و پىشە، بىگومان سەرەنجامى ھەموو ئەمانەش ئەوۋەپە كە ميللەتان و ولاتان، بەررەوۋەندىيە بالا نەتەوۋەپەى و نىشتمانىيەكانى خۇپان لەسەر و ھەموو شتىكى ترەوۋە دانراوۋە و حيزبايەتى و سياسەت كىردن و ھەموو پىروباوۋەر و ئايدۇلۇژيا و ئايىن و ئايىنزا و چالاكىيەكى ئابوورى و سياسى و كۇمەلايەتى و رۇشنىبىرى، گىشتيان ھونەر و ئامىراز و ھۇكارى خزمەتكىردنى بەررەوۋەندىيە بالاكانى نەتەوۋە و نىشتمان؟! شايانى باسە، كە دەستوور و ياسا سەررە بوون، كە سىستىمى كارگىرى و بەرئوۋەبەرىتى و خزمەتگوزارىيە گىشتىيە ھەبوو، كە ھەر كەسىك بۇ خزمەت كىردنى نەتەوۋە و نىشتمان لە شوپنى شىاوى خۇيدا بوو، كە بەررەوۋەندىيە بالاكانى نەتەوۋە و نىشتمان لە سەر و گىشت شتىكى دىكەوۋە بوون، ئىتر شوپن و بوارىك بۇ گەندەلكارى و دزى و تالانچىتى و ناپاكى كىردن لە نەتەوۋە و نىشتمان و بىگانەپەرسىتى و مەملانىي نەرەوى حيزبايەتى و تاكىپەرسىتى و بنەمالەسالارى و ھۇزسالارى و ناوچەگەرىتى نامىننەتەوۋە!؟

بهلئ نه ته وه په کی بی خاوه نین؟!
 ده ولت و سه رکرده و سه رکردایه تیی ئازا و دلسوز و ژیرمه ندی نه ته وه په روه و
 نیشتمانپه روه، خاوه ندرایتیی له هه نه ته وه و نیشتمانیک ده که ن، مه خابن
 ئیمه ی کورد له مانه بیبه ریین؟!
 بهلئ به دلنیاپه وه نه ته وه په کی بی خاوه نین، نه گهر بی خاوه ن نه بووینایه،
 بوچی روژمان بهم روژه ره شه ی نه مپرو ده گه یشت!؟

دواي رووخانی ده ولته تی خه لافه تی عوسمانی، ده ولته ته کانی به ریتانیاي گه و ره و
 فیره نسا، گه و ره ترین سته می میژووی و میرووی و نه ته وه یی و نیشتمانیا ن له
 ئیمه ی کورد کردوه، به شیوه په که که خو مان و خا که که مانیا ن به سه ر چواي
 ده ولته تی ناسیونالی سته مکار و تالانچی تورک و عه ره ب و فارسدا، دابه ش
 کردوه و هه تا ئیستاش هه ر وه که کارتی فشار به سه ر ده ولته ته کانی تورکیا و
 ئیران و عیراق و سو ریادا به کارمان ده هینن، با نه و راستیه ش ده رپین، خویشمان
 وه که نه ته وه، له ئاستی به ده سته پینانی مافه ره واکانی خو ندا نه بووین و نه مانتوانی
 په کگرتووی نه ته وه یی و ئازادی خو مان و په کپارچه یی نیشتمان ه که مان
 بیاریزین!؟

چاره سه ر: ئیمه ی کورد، یان ده بیته هه تا هه تایه به ژیرده سته یی و بی ده ولته تی و
 دابه شکراوی بمینینه وه و بهم چاره نووسه کاره ساتبار و به شمه ی نه تییه ی خو مان
 رازی بین، یان ده بیته هه موومان پیکه وه پیریاریکی ئازایانه ی نه ته وه ییانه به ده یین،
 یان هه موومان پیکه وه بمیرین، یان هه موومان په کبگیرین و پیکه وه خو مان له
 ژیرده سته یی و بی ده ولته تی و به شبه شکراوی رزگار بکه یین!؟
 نه زمونه کانی رابووردوومان نه و راستیه ه مان پیده لین: له ئیستا و داهاتوودا، هه تا
 نه بینه خاوه نی پارتیک یان به ره په کی نه ته وه یی په کگرتوو و شو رشگیر و
 رزگار یخواز، هه تا سه رکرده و سه رکردایه تییه کی ئازا و دلسوز و ژیرمه ند و
 له خو بووردووی نه ته وه په روه و نیشتمانپه روه مان نه بیته، ئاسته مه به ئامانجه
 نه ته وه یی و نیشتمانیه ره واکانی خو مان بگه پن، نه گه رچیش له و پیناوه دا
 ده ریا په که خوین و فرمی سکمان به خشیه وه، به لام مه خابن هه تا ئیستا نه مانتوانیه
 به ئامانجه ره واکانی خو مان بگه پن، به دلنیاپه وه ئازادی نه ته وه یی و په کیتیی
 نیشتمانیا ن، مافی ره و و نه رک و به رپرسیاریتی خو مانه، ناریته و ناکریت،
 هه تا هه تایه هه ر چاوه روانی هه لومه رچی له بار و به زه یی و پشتیوانی بیگانه
 بکه یین!؟

٢٤

راگه ياندنى دههوله تى سه ربه خوئى كوردى :

نووسه ر و بيرمه ندى گه وره ي كورد، ماموستا مه سهوود محمه د، فه رموويه تى :
هه موو كاتيك ده توانيت به لئى پاره به خه لك دان بده يت، نه گه ر داواشيان لئى
كرد يت، ده توانيت بلئيت : جارئ لئى راوه ستن هه تا په يدائى ده كه م؟!
له روانگه ي لوژيكي ئه م بوچوونه وه، هه موو كوردئى بوئى هه يه و ده توانيت به لئى
راگه ياندنى دههوله تى سه ربه خوئى كوردى به ميلله تي كورد بدات، هه ر كاژيكيش
داوايان لئى كرد و وتيان كه ي رايده گه يه نيت، ده توانيت بلئيت : لئى راوه ستن هه تا
هه لومه رچى ناوخوئى و ده ره كى له بار ده يئيت؟!
ئه رئ به راست! هه لومه رچ كه ي له بار ده يئيت و هه تا كه ي چاوهروانى
هه لومه جى له بار بكه ين!؟

٢٥

پرسيارئى گرنى :

هه موو دههوله ت و نه ته وه و نيشتمانئى، خاوه نى دامه زراوه يه كه به ناوى :
(دامه زراوه ي ستراتيجى و ئاساييشى نه ته وه يى و نيشتمانى) ، ئه م دامه زراوه يه
له كه سائىكى دلسوز و شاره زا و نه زمووندارن پئكدئيت كه پئيان ده لئى
(ئاموژگارانى ستراتيجى و ئاساييشى نه ته وه يى و نيشتمانى). با پيرسين : ئايا
كامه يه ئه و دامه زراوه يه ئيمه ي كورد، يان كامانه ئه و كه سانه ي كه پئيان
بلئى ئاموژگارانى ستراتيجى و ئاساييشى نه ته وه يى و نيشتمانى كورد و
كوردستان؟!
ئه مه بو ئيستا و داهاتووى كورد و كوردستان، پرسئى پئويست و گرنى
چاره نووسسازى نه ته وه يى و نيشتمانيه .

٢٦

سه رنجئى و پرسيارئى بو تيرامان :

ئيمه ي كورد ئه مپرو، باجى پئكه وه نه گونجانى نه وه كانى رابووردومان ده ده ين، ئايا
تاوان نييه كه نه وه كانى داهاتووشمان هه ر وه كو ئيمه، باجى پئكه وه نه گونجانى
ئه مپروئى ئيمه بده ن!؟

٢٧

ره خنه گرتن، ره شبنى و نائومئى نييه :

دههوله تى سه ربه خوئى كوردى و دههوله تدارى، مافى ره واى خوئمانه، دره نى يان
زوو، هه ر ده يئيت دروستى بكه ين.
پرسئى دههوله تى سه ربه خوئى كوردى، پرسئى تاكه كه سيئى و تاكه لايه نئى و تاكه
بنه ماله يه ك يان تاكه هوز و تاكه ده فه رئى نييه، ئه وه پرسئى ره وا و

چارە نووسسازى نەتەو ە و نىشتمايىكە، بىگومان ئەم ئامانچە نەتەو ەيى و نىشتمايىيە پىرۆزە، بى ەلاواردنى ەيچ كەس و لايەتلىك، ئەرك و فەرمان و بەرپرسىارتىيى ەموومانە، بەلام ئازايەتى و دلسۆزى و لىھاتوويى و لەخۆبووردوويى و تەبايى و يەكپىزى و يەكەلۆيىستىي ەموو كوردى دەوئىت. ەروەھا دەولەت دروستكردن توانا و مەرج و پىداويىستىي تايبەتىي خۆى ەيە، مەخابن ئىمەى كوردانى باشوور، ئىستا لە تەنگەژە و بارودۆخىكى سەخت و دژوارداين و لە تواناماندا نىيە و ەيچ مەرجىكى پىكەيىنانى ئەو دەولەتە سەربەخۆيەى خۆمانمان تىدا نىيە..... بەلام نايىت رەشبين و نائومئىد بين، دەيىت بەردەوام لەبەرنامەماندا يىت و كارى بۆ بەكەين و ەهولى بۆ بدەين. چ كەس و لايەتلىكىش، ئىستا يان لە داھاتوودا دەيەوئىت و بە كاروكردەو ە لە توانايدا ەيە دەولەتەمان بۆ دروست بكات، با بەرموويىت، ەموومان بە دل و بە گيان و بە سەرومالەو ە لەگەلداين و پىشتوپەناين.

۲۸

دەولەتى كوردى بە بانگەشە و ھاواركردن دروست ناكريىت!؟

چيمان نەكرد و چيمان كرد!؟

ئىمەى كوردانى باشوور، بە ھۆى بەخت و رىكەوتى مئىروو ەو ە، دەرفەتلىكى زىرئىمان بۆ ھاتە پىشەو ە، ئەو ە ۲۵ سالە ئازاد و نىو ە سەربەخۆين و بە كردهو ە خۆمان فەرمانرەو ەى خۆمانين و خۆمان خۆمان بەرئو ە دەبەين، شايانى باسە، دەكرا و دەبووايە لەبرى ئەو بانگەشە و ھاواركردنە بۆ رىفراندۆم و راگەياندى دەولەتى سەربەخۆى كوردى، ەنگا و بە ەنگا و بە كردهو ە و بە زىرانە، ەنگاومان بەرەو دەرشتنى بنچىنەيەكى بەھيىز و پتەو بۆ دروستكردنى دەولەتى كوردى بنايە، بۆ نموونە، بەو بوودجە و داھات و دەستكەوتە زۆر و زەبەندانەو ە كە ھاتتە دەستمان، كشتوكالى نىشتمايىمان بىوژاندايەتەو ە و بە ھاوردەكردنى تەكنەلۆژياى پىشكەوتوو پىشمان بخستايە، ئابوورىي نەتەو ەيى و نىشتمايىمان پاشەكەوت بكردايە. زۆرتريىن كارگەمان لە كوردستاندا دابمەزراندايە و پىشەسازيى نىشتمايىمان دروست بكردايە و پەرەمان پىدايە، كارگەى ئامرازەكانى بەرگرى و خۆپاراستنمان ھاوردەى كوردستان بكردايە و شوئىنى مسۆگەرمان بۆ دابىن بكردايە، لەشكرى يەكگرتوو و سەربەخۆ و پىرچەككراومان پىكەيىنايە، لەشكرىكە لە پىشكە و دەرمانساز و پەرستار و تەكنىككار و پىشەو ەرى جۆراوچۆرى ەموو بوارەكانى ژيانمان دروست بكردايە، ەزاران ەزار مامۆستاي سەردەمىيانە و شارەزا و لىھاتوومان پەرودە بكردايە، سىستىمى پەرودە و فىركارىمان سەردەمىيانە و پىشكەوتووانە بكردايە، لەشكرىكە كۆمەلناس و دەروونناس و وەرگىر و رۆژنامەنووس و مېديكار و كامپىرازانى پىشەيىمان پىگەياندايە، بە ەزاران ەزار لە رۆلەكانى ەزارانى مىللەتەمان، بۆ پەرودە بوون و خۆپىگەياندىن و پىگەيشتن، رەوانەى ولاتە پىشكەوتووانەكانى جىھانى خاوەن تەكنەكۆژيا و شارستايىتىي پىشكەوتووى سەردەم بكردايە، بە سەدان فىرۆكەوان و تانكنازوو و تەكنىككار و فەرماندەى بوارەكانى چەكسازى و سەربازىمان دروست بكردايە، دەستوور و ياسيەكى پىشكەوتووانە و

مرۆقدۆستانەى سەردەمىيانەمان دايرىژايە و پەسەندنمان بکردنايه، ئايين و ئايينزاكان و ئايينداريمان لە سياسەت و دەولەت و دەستور و ياسا جيابکردنايه تەو، دادپەرەيرى كۆمەلايه تى و ئازاديه ديمۆكراسيه كانمان بۆ كۆمەلگەى خۆمان دەستەبەر بکردنايه، كوردستانمان بکردايە بە بەهەشتى سەيرانگە و گەشتيارى و سەرنجى مېليۇنان گەشتيارى جيهانيمان بەلاى جوانى و خاوينى و خوشيى و ئارامىي لاتەكەماندا رابكيشايە... هتدا؟

لەبرى حيزبايه تى كردن و سەرۆكپەرسى، دەبووايه ئىستا، بە سەدان بنكە و سەنتەرى رۆشنيرى و پەرۆردەى نەتەوئەى و نيشتمانيمان لە هەنداراندا دابمەزراندايه، دەيان پەرتوو كخانەى گشتى و ئەرشيخانەى نەتەوئەىمان بۆ پاراستنى بەلگەنامە و ئەرشيغە نەتەوئەى و نيشتمانىيە كانمان دروست بکردنايه. دەكرا سەدان نووسينگەى تايه تيمان بۆ خزمەت كردنى پرسە رەوا نەتەوئەى و نيشتمانىيە كانمان بە مۆلەت و پشتيوانى ياساى ئازادانەى ئەوروپا و ئەمەريكا و كەنەدا و ئوستراليا، بکردنايه تەو؟! بىگومان هەموو ئەمانە هيجان ئەنديشە و خەيالپلاو نەدەبوون ئەگەر ئيمە خاوەنى سەركردە و سەركردايە تى و سياسەتمەدارى ئازا و ژېرمەند و دلسۆزى نەتەوئەى پەرۆر و نيشتمانپەرۆر بوونايە؟! سەرهەنجام لە ٢٥ سالەى رابووردوودا چيمان كرد: هەموو ئەو شتانەمان كرد كە دروست بە پېچەوانەى هەموو ئەمانەو بوون!؟

٢٩

هەموويان هاوشيوەى يەكترين:

كورد يەك نەتەوئەى و كوردستان يەك نيشتمانە. دۆژمانى كورد و داگيركەرانى كوردستان، هەر هەموويان يەك هەلوئەست و يەك ئامانجيان بەرامبەر بە كورد و كوردستان هەيه، ئامانج و هەولەى هەموويان بۆ سپرینەوئەى بوون و ناوى كورد و كوردستانە. هەلاواردنى توركيا و ئيران و عىراق و سوريا لە يەكدى، لە بەرژەوئەندى كورد و كوردايە تى نيە. هيجان دۆستى ئيمە نەبوون و نين و نابن!؟

هەر كاتێك ئيمەى كورد توانيمان دەولەتى سەربەخۆى خۆمان دروست بكەين و ئەو ميللەت و دەولەتانەى دەوروبەرمان دانايينپیدا نايين و دژمان نەوئەستانەو، ئەوسا دۆستايەتى و پېوئەندى دۆستانەى دراوسيه تيمان، ئەركى پېويستى هەموو لايەكمانە!؟

٣٠

ترسنۆكترين و خۆپەرسترین و بيباكترين دەسەلاتدارانى مېژووى كورد:

ئيوە بەو هەموو چەكدار و پارە و هيز و دەسەلات و توانايەتانەو، بە مەلايهك و بە بانگخوازىكى بەكرىگىراو و تەعريبچى و گەوچنەر ناوېرن، ئيتىر چاكسازى و چارەسەرسازى و دەولەت دروستكردن و دەولەتداريتان چۆن پى دەكرت!؟ بانگخوازىكى تەعريبچى و گەوچنەر، بە زمانى كوردى و بە ئازادانە و بە ئاشكرا،

دەلێت: پێشمەرگە کافرە و بشکوژرێت شەهید نییە و ناچێتە بەهەشتەوه؟!
 مەلایەکی مووچەخۆری باند و گروپە ئیسلامییە سیاسییە بەکرێگراوەکان، بە
 زمانی کوردی و بە ئازادانە و بە ئاشکرا، دەلێت: هەرکەسێک نوێژ نەکات، دەبێت
 بە شمشێر ملی بپەرێندرێت؟!
 سەرباری ئەوانەش، هەموو باند و گروپە ئیسلامییە سیاسییەکانی باشووری
 کوردستان، بە ئاشکرا و بە ئازادانە، هاوبەروباوەر و سۆزداری لەشکری
 تێرۆریستی داعش، کەچی هاوشانی حیزبە کوردییە دەسەلاتدارەکان،
 بەشداریشن لە دەسەلاتی سیاسی باشووری کوردستاندا؟!
 لە هەمووی سەپروسمەرەتیریش، ناوبەناو، بۆ تاکتیک و مەلەنێتی نارهوای
 حیزبایەتی و بانگەشەیی سیاسی، باسی راگەیانندی دەولەتی سەربەخۆی
 کوردستانیش دەدەن بە گوێماندا؟!
 بازێکە و چەندین هەوا؟!

٣١

پرسیاریکی چارەنووسساز؟!

تۆ بلیی گرنگی و بایەخ و ئیشوکار و فەرمان و بەرپرسیاریتی و ستراتیژ و
 ئامانجی ئێمە کورد، هەر داعش لەناو بردن بێت بۆ ئەوروپییەکان و
 ئەمەریکیەکان؟!
 هەمووان ئاگادارین کە ناوبەناو سەرکردە و دەولەتمەدارەکانی ولاتە ئەوروپییەکان
 و ئەمەریکا سەردانی باشووری کوردستان دەکەن و بە شیۆیەکی فەرمی
 لەگەڵ دەسەلاتدارانی دەسەلاتی سیاسی کوردیدا گفتوگۆ و دانوستاندن
 دەکەن، هەتا ئێرە باشە و بە دلمانە، بەلام با بەم بۆنەییەوه پرسیاریکی
 چارەنووسساز بکەین: ئایا هەتا ئێستا دەسەلاتدارانی سیاسی باشوور لە هیچ
 یەکێ لەو سەرکردە و دەولەتمەدارانەی ئەو ولاتە دەسەلاتدارانەی پرسیوە کە
 هەر بۆ ئەزموون کردن و بۆ میژوو، بۆچی جارێک لە جاران، پرسێ رەوای
 نەتەوهیی و نیشتمانیی زۆرتر لە ٤٠ میلۆن کوردی بێ دەولەت نابەنە ناو
 بەرنامەیی ریکخراوی نەتەوه یە کگرتوووەکانەوه؟! خۆ ئەگەر سیاسییە
 دەسەلاتدارەکانمان، بوێرن و بتوانن داوا و پێشنیازیکی ئاوا رەوا و چارەنووسساز
 ئاواستەیی ئەو سەرکردە و دەولەتمەدارانەی ئەو گەورەهێزانەی جیهان بکەن،
 ئەوه کۆتایی دەسەلاتەکیان و ژیاڵیان ناریت؟!
 بە دلنایییەوه هەتا ئێستا داوا و پێشنیازیکی لەو جوورەیان نەکردوو، چونکە ئەوه
 پرسێ رەوا و چارەنووسسازی نەتەوهیی و نیشتمانیی نەتەوه و نیشتمانییکە،
 ناکرێت و ناریت ژێر بەرێژ بکرێت، دەبێت بە ئازایانە و بە ئاشکرا بکرێت و هەموو
 نەتەوهی کورد و هاو نیشتمانییەکی کوردستان و گشت جیهانی لی ئاگادار
 بکرێتەوه؟!

ئايا ئەم سالىش ھەر ۲۵ ساللى رابوردو، بانگەشەى سياسىيە و باسوخواسى بى كردهوھى راگەياندن و دروست كردنى دەولەتى سەربەخۆى كوردستان دەكەينەوہ؟!؟

دەولەت دروست كردن، بە بانگەشەى سياسىيە و ئاخوتن و وتاردانى بى كردهوہ بەئەنجام ناگات، بەلكو پلان و بەرنامەى پئويست و تايپەتى خۆى دەوئت، با پرسیين: كامانە بوون پلان و بەرنامەكانى ۲۵ ساللى رابوردوومان، ئەى ئیستا، كامانەن پلان و بەرنامەكانى داھاتوومان؟!؟
میللەتى ناتەبا و دەسلەلتى سياسىيى بى پلان و بى بەرنامە خۇمان؟!؟

ھىچ نكۆلى لىكردنى ناوئت، ئیمەى كورد دواى رووخانى ئىمپراتۆرىتىى ماد، دەسلەلتارىتىى بابوباپىرانى ھەرە دىرىنمان، وەكو نەتەوہ نەمانتوانیوہ جارىكىتر خۇمان كۆبەينەوہ و یەكریزىى خۇمان بپارىزىن و وەك نەتەوہیەكى خاوەن دەولەتى سەربەخۆى خۇمان، لە نىشتمانى یەكگرتووى خۇماندا، خۇمان وەك كورد، خۆفەرمانزەواى خۇمان بىن. راستە بە پچرىچرى، لەم دەقەر و لەو دەقەرى نىشتمانى خۇمان، توانیومانە چەندىن مىرنشىنى بنەمالە دەستروپىشتووەكان پىك بەینىن و بۆ ماوہیەكى دپارىكراو ئازخاد و خۆفەرمانزەواى خۇمان بىن، بەلام بوونى ئەو مىرنشىنانە، بەرەو یەكگرتوویى نەتەوہیى و نىشتمانىی نەبردووین و ھەر ھەموویان كاتى بوون و بەھۆى ناكۆكى و ناتەباىى و خۆخۆرى و پىگانەپەرسىتىى خۇمانەوہ، لەلایەن دوژمنانان و داگیركەرانى كوردستانەوہ لەناوبران و دووچارى كوشتوكوشتار و مالویرانى و كارەسات دواى كارەسات بووینەتەوہ. شایانى باسە، بۆ ئاگادار بوون لەو مىرنشىنە كوردیيان و ئەو راستیە مېژووپیانە، (شەرەفنامەى شەرەفخانى بەدلیسى) یەككە لە باشتىن و پرواپىكراوتىن سەرچاوەى مېژووپییمان.

لە راستیدا لە ھەموو مېژوووى دىرىن و نوپماندا، ئەوہ بارودۆخى بوون و ژبانمان بووہ. واتە، ئیمە بەدرىژاپى مېژوووى خۇمان ھەر خەركى یارىى ماروپەیزە بووین. دەسلەلتارىكى كاتیمان پىكەپناوہ و پاشان رووخاوە. بە كورتىیەكەى، مېژوووى ئیمە برىتى بووہ و برىتیىە لە دەسلەلتارىتىى كاتى، سەرکەوتن و تىكشكان، ھەستانەوہ و دىسان تىكشكانەوہ، ئەوہ سەرەنجامى ھەموو راپەرىن و شۆرشە یەك لەدواى یەكەكانمان بووہ. ھەمیشە ماوہیەك جىگىر و ماوہیەك ئاوارە و دەربەدەر و مالبەكۆل بووین. نزیكترین ئەزموونى ئەو كارەساتانەمان، تىكشكان و ھەرەس ھینانى دەولەتى پاشایەتىى باشوورى كوردستان و كۆمارى دیموكراتى كوردستان و شۆرشى ۱۴ سالەى ئەیلوول و پاشان تىكشكانى شۆرشى نوپى باشوورى كوردستان بووہ.

ئەمرو ۲۵ سالە لە باشوور، دەسلەلتارىتیىەكى خۇمالیمان ھەیە و تائەندازەك

سەربەخۆ و خۆفەرمانزەواين، بەلام بەداخەو، ئەميش بوو بە ئەزموونىكى شىكستخواردوو و ئىستا لە لىواری تىكشكان و ھەرەس ھىناندايە، ھەربۆيە يان دەيىت لەناو خۆمان كۆك و تاباين و يەكبگرين و دەولەتى سەربەخۆى خۆمان دروست بكەين، يان دەيىت بۆ ھەتاھەتايە ھەر ئەزموونى تىكشكانەكان و ھەرەسەكانى مېژووومان چەندىنبارە بكەينەو، كەواتە يان دەيىت دەولەتى سەربەخۆى خۆمانمان ھەيىت، يان بۆ ھەميشە، ناوبەناو ئاوارە و دەربەدەر و مالبەكۆل بين؟!؟

۳۴

بى دەولەتى؟!؟

لە جەنگەلىستانى جھانى ئەمروى مەملانزى نەتەوھىي و ئايپىنى و بەرژەوئەندپەرستى و بازارى چەكفرۆشتندا، نەتەوھى بى دەولەت، دەيىت بە تەماى پارىزراويى ھىچ سەرورەيىەكى نەتەوھىي و نىشتمانىي خۆى نەيىت؟!؟ تاكەى بى دەولەت بين؟!؟

۳۵

دەولەتى سەربەخۆى كوردستان:

ھەر كەس و لايەنكى كوردى و كوردستانى، دژى دروست بوونى دەولەتى سەربەخۆى كوردستان يىت، ھاوسەنگەرى دوژمنانى كورد و داگيركەرانى كوردستانه؟!؟

۳۶

ھەر يەك جار بۆ مېژوو و بۆ ئەزموون كردنى ھەمووان:

فەرموون، ئەگەر ئازان و دلسۆزن و راست دەكەن و كوردايەتى دەكەن؟! بۆچى نايىت و ناكريىت، ھەر يەك جار بۆ مېژوو و بۆ ئەزموون كردنى خۆمان و ھەموو مروڤايەتى، پارتى و يەكپىتى و گۆران و چەپەكان و نەتەوھىيەكان، يەكپىز و يەكھەلوپىست و بە تەبايى، بە پشتيوانىي ھەموو ميللەت، دەولەتى سەربەخۆى كوردى لە باشوورى كوردستان رابگەيەنن، خۆ نايىت و ناكريىت، دەولەتانى توركييا و ئيران و عىراق و سوريا، بە بەرچاوى ھەموو مروڤايەتى و جىھانەو، بۆيان ھەيىت و بتوانن ولاتىك ويران بكەن و زۆرتر لە پىنج ميليون مروڤى كورد كۆمەلكوژ بكەن؟!؟

۳۷

ھەمويان ھاوشيوەى يەكترين:

كورد يەك نەتەوھىيە و كوردستان يەك نىشتمانە. دوژمنانى كورد و داگيركەرانى كوردستان، ھەر ھەمويان يەك ھەلوپىست و يەك

ئامانچيان بەرامبەر بە كورد و كوردستان ھەيە، ئامانچ و ھەولۇ ھەموويان بۇ سېرپنەوھى بوون و ناوى كورد و كوردستانە. ھەلاواردنى توركيا و ئيران و عىراق و سوريا لە يەكدى، لە بەرژەوھەندى كورد و كوردايەتى نىيە. ھىچيان دۆستى ئىمە نەبوون و نىن و نابن!؟

ھەر كاتىك ئىمەى كورد توانيمان دەولەتى سەربەخۆى خۆمان دروست بکەين و ئەو مىللەت و دەولەتانەى دەوروبەرمان دانايىنیدا ناین و دژمان نەوھەستانەو، ئەوسا دۆستايەتى و پىوھەندى دۆستانەى دراوسىيەتيمان، ئەركى پىويستى ھەموو لايەكمانە!؟

۲۸

سیاسەت زانست و ھونەرە:

سیاسەت زانست و ھونەرە. ھونەرى ھەلسوکەوت کردنە لەگەل ئەو پىرۆکە و کاروکردهوانەى كە دەکرین جیپەجیپکرین، نەك ھەست و سۆزى خەيالپلاوانە. نەك ئاخوتنى بى کردەوہ و بى باج، نەك ھەلسوکەوت کردنى تاکرەوانە و دەرپىنى رکوکینەى تاکەكەسى!؟ شایانى وتنە، پىرۆسەى دروست کردنى دەولەتى سەربەخۆى كوردستان، پىرۆسەيەكى ئابوورى و سیاسى و کۆمەلايەتى و فەرھەنگى و پەرورەدەيە. دەولەتى سەربەخۆى كوردستان بە کاردانەوہ و دەرپىنى رکوکینە بەرامبەر بە ئەم كەس و ئەو لايەن دروست ناکریت. دەولەت پىکەپىنان و راگەياندن، پىسى تاکەكەسى و تاکلايەنى نىيە، دۆزى رەواى نەتەوہيەك و نىشتمازىكە. دەولەت تەنھا ھەر راگەياندن رەھا نىيە، بەلكو پىکەپىنان و سەپاندنە و پاشان جىگىر کردىتى. (ئىسرائىل وەك نموونەى دەولەتى پىکەپىنراو و سەپىنراو و جىگىرکراو لەئىوان ۲۲ دەولەتى عەرەبى دۆژمنیدا!؟) پىگومان ئەوہش بە بەرنامە و پلانى درىژخايەنى ئابوورى و سیاسى و کۆمەلايەتى و رۆشنىبىرى نەتەوہپى و نىشتمانى بەئەنجام دەدریت. لىرەدا ناچارىن بلىين: زۆر بەداخەوہ ۲۵ سالى ئازادى و خۆفەرمانىرەواييمان (بە دژايەتى و دۆژمنايەتى کردنى ناخۆيى) و بە بى بەرنامە و بە بى پلانى نەتەوہيى و نىشتمانى، گۆزەراند!؟ ئىتر باشرە لەبرى باس کردنى سياسىيانە و فەرمىى راگەياندن دەولەت و وروژاندنى دۆژمنان و داگىرکەران لە خۆمان، بە بەرنامە و پلانى درىژخايەنى نەتەوہيى و نىشتمانى، ھەر پەكەمان لە ئاستى خۆمانەوہ، بەپى توانا و لە بواری تايەتیی خۆماندا، کارى دلسۆزانە و خۆنەويستانەى بۇ بکەين.

(پىکەپىنانى دەولەتى سەربەخۆى كوردستان، کارى تاکرەوى و تاکلايەنى نىيە و بە ئاخوتن و بە رکوکینە و بە مەلمازى نەرەواى حىزبى و بنەمالەيى و بە بانگەشەى سياسى پىکناھىنریت، پىويستە و دەپىت ھەموومان، وەك و كورد و كوردستانى، پىكەوہ کارى بۆبکەين و بەرپىسارىتییى و باجدانەكەيشى بگرىنە ئەستۆى خۆمان).

سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی :

له میژووی هیچ نه تهوه یه کدا نه بووه و نییه که سەرکرده و سەرکردایه تیی حیزبی، دهوله تیی نه تهوه ییان بو نه تهوه که ی خویان دروست کردییت؟! دهوله تیی نه تهوه یی، هر به سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی پیکده هیئریت، نه که به سەرکرده و سەرکردایه تیی حیزبی. سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی کین و ده ییت خاوه نی چ تاییه تمه ندیه کین!؟

سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی ئەو تیکۆشهره شۆرشگێرانەن که هه موو جوړه تاییه تمه ندیه کی ئازایه تیی و دلسۆزی و له خۆبووردوویی و خۆنه ویستی سەرکرده ییان تیدا یه. ئەوانه ن که له ناو میله تهوه سهریان هه لداوه و هه میشه له ناو میله تدان و وه که میله ت ده ژین و له پیناوی به رژه وه ندیه بالاکانی میله تدا، به تاییه تیی هه ژارانمی میله تدا تیده و شن، به لام تاکه جیاوازیه کی ئەوان و میله ت ئەوه یه که ئەوان پێشه نگ و ریبهر و رینیشاندهری هوشیار و ژیرمه ند و دلسۆز و خۆته رخانکردووی ناو میله تن و هه موو ژیانان هر بو میله ته. سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی، ئەو شۆرشگێره ساده وسا کارانه ن که دیواری به رزیان به ده وری خویاندا دروست نه کردووه و هیچ ترسیکیان له میله تیی خویان نییه و خویان له میله ت جیا نه کردوونه تهوه، له ناو میله تدان و بو میله تن و خزمه تکاری میله تن.

سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی، ئەوانه ن که میژوویان پره له پاکیی و دلسۆزی و له خۆبووردوویی و له خه بات کردن له پیناوی میله تدا. سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی ئەوانه ن که به کۆشک و ته لار و باخچه و قیلا و کۆمپانیا و مۆل و هۆتیلی پینج ئەستیره یی و باله خانه به رزه کان و به کاروانی ئۆتۆمبیلی جامره ش و پر له پاسه وانمی چه کداردا ناسرینه وه. سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی، ناییت، بازرگان و سهرمایه دار و مافیا و گه نده لکار و دز و تالانچی و سته مکار بن!؟

زۆر به داخه وه، ئیمه ی کورد، له سه رانسهری کوردستاندا، بیبه ری بووین و بیبه رین له سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه یی، هه ربویه، هه تا ئیستا نه مانتوانیه له ناو خۆماندا ته با و یه کگرتوو و یه کهه لوپست بین و هاو پپر و هاو نامانی یه کتری بین، که واته شتیکی ریکه وت نییه که سه دانه ساله میله تیکی ژیرده سته و نیشتمان داگیرکراو و دابه شکراو و بی ماف و بیئازادی و بی دهوله تین!؟

به هیوا و ئومیدی ئەوه ی که له داها توودا، له ناو نه وه کانی داها تووماندا سەرکرده و سەرکردایه تیی نه تهوه ییمان تیدا هه لیکه ون و ئەوان وه کو نه وه کانی رابووردوو و وه کو ئیمه به بی مافی و به بی ئازادی به بی دهوله تیی سه ره به خۆی نه تهوه یی نه میننه وه!؟

چ شه رمه زاری و چ کاره ساتیکی نه تهوه ییه، به چاره که سه ده یه ک ئازادی و خۆخۆ به رپوه بردنمان، به هۆی ململاتی ناره وای حیزبایه تیی و تاکه پرستی و بنه ماله چیتی و خپلچیتیه وه، نه مانتوانی یان نه مانویست، نه وه به کی هوشیار و

رۆشنبیر و نەتەوئەپەررۆەر و نیشتمنپەررۆەر، پەررۆەر دە بکەین تا کو بیوونایەتە
هەوئینی سەرھەلدانی سەرکردە و سەرکردایەتیەکی نەتەوئەیی ئازا و دلسۆز و
شۆرشگێر و لەخۆبووردوو!؟

بە هیوا و ئاواتی سەرھەلدانی سەرکردە و سەرکردایەتیەکی نەتەوئەیی بۆ
دابینکردن و مسوگەرکردنی ژیان و داھاتوویەکی ئازادانە و سەرفرازانە ی پر لە
پیشکەوتن و خوشگوزەرانە و بەختەوئەری بۆ نەوئەکانی داھاتوومان.

٤٠

لە سەرەتا بنچینەییەکانی بزووتنەوئەیی شۆرشگێرانەوئە:

- نەتەوئەییەك كە نیشتمانەكە ی داگیر و دابەش کراپیت و ژێردەستە ی
رەگەزپەرستان و زۆرداران و تالانچییەکانی نەتەوئەیی بەلادەستەکان ییت، نەتەوئەییەك
كە خاوەنی ئازادی نەتەوئەیی و دەولەتی سەر بەخۆی نیشتمانی خۆی نەپیت،
لەلایەن دەولەتانی دیکتاتور و زۆردار و رەگەزپەرستانەوئەیی بەسۆنریتەوئە و
هەمیشە لەبەر شالای تواندنەوئە و نەماندا ییت، نەتەوئەییەك لەم هەلومەرجە
سەخت و دژوارەدا ییت، پێویستی بە هەبوونی پارێتکی شۆرشگێری
بەدیسپلینی نەتەوئەپەررۆەر و نیشتمانیپەررۆەر و ئازادیخواز هەییە كە بەرژەوئەندییە
بەلایەکانی نەتەوئە و نیشتمانی لەسەر و هەموو بەرژەوئەندییەکی دیکەوئە دابنیت و
بە هیچ شیوئەك هیچ سازان و رێکەوتنێك لەسەر پرسی نەتەوئەیی و
نیشتمانییەکان لەگەڵ هیچ دۆژمن و داگیرکەرێكدا نەکات. پارێتک ییت كە
خاوەنی سەرکردایەتیەکی بەکۆمەڵ و پاک و دلسۆز و لەخۆبووردوو ییت و
هەلگری بیروباوئەر و پەيام و درووشمی شۆرشگێرانە و ئازادیخوازانە و
مروئەپەررۆەرەنە ییت و لە هەموو رەگەز و ئاستەکانی کۆمەلگەدا، لە دلسۆزترین و
هۆشیارترین و تێکۆشەرترین و کۆلنەدەرترین رۆلەکانی پێکھاتنیت و باوئەری
تەواویان بە رەواپی مەسەلەکەیان و بە خەباتی شۆرشگێرانەیان و بە
سەرکەوتنی بزووتنەوئەکەیان هەپیت. تەنھا هەر پارێتکی لەم شیوئەییە کە ئەم
تایبەتمەندییانە ییتدا هەپیت و لەسەر ئەم بنچینانە پێکھاتنیت، هەر بەم رێبازە
راست و رەوا و شۆرشگێرانەییە، دەتوانیت هەموو جەماوئەر بەرەو کۆری تێکۆشان
سەرکردایەتی بکات و بەرەو ئازادی نەتەوئەیی و سەر بەخۆیی نیشتمانییان
بەریت و داھاتوویەکی پر لە دادپەررۆەری کۆمەلایەتی و پیشکەوتن و ئاشتی و
خوشگوزەرانەیان بۆ مسوگەر بکات.

بە دنیایەوئە هەتا نەبینە خاوەنی ئەم جۆرە رێکخستنە سیاسیە شۆرشگێرە،
نارپیت بەتەمای پێکھێنان و راگەیانندی دەولەتی سەر بەخۆی کوردستان بین!؟

بەختیاری شەمەیی

٢٠١٧